

KINDEROPVANG IN MECHELEN

14 FEBRUARI 2023

MECHELEN

AGENDA

- Kinderopvang in cijfers
- Rol lokaal bestuur
- Uitdagingen

CIJFERS KINDEROPVANG

WIJK	Aantal kids 0-2j in 2022, 24/01/23	TOTAAL aantal plaatsen in de wijk	% IKT in de wijk	% opvang in de wijk
Centrum	591	391	79%	66,16%
Battel	143	82	51%	57,3%
Arsenaal	112	47	100%	42,0%
Heffen	61	22	0%	36,1%
Hombeek	134	107	39%	79,9%
Leest	62	33	82%	53,2%
Muizen	220	70	77%	31,8%
Nekkerspoel	330	48	100%	14,5%
Noord	594	409	73%	62,3%
Tervuursestwg	247	173	100%	70,0%
Zuid	383	218	22%	56,9%
Mechelen	2939	1600	68,19% (1091)	54,4%

VGL CENTRUMSTEDEN

centrumstad	aantal plaatsen/ 100 kinderen in 2020 - in 2021
Leuven	69% - 75%
Roeselare	61% - 63 %
Brugge	57%- 60%
Kortrijk	56%- 60%
Mechelen	54% -57%
Hasselt	53%- 56%
Gent	50% -53%
Aalst	48% - 45%
Sint-Niklaas	46% - 48%
Oostende	40% - 40%
Antwerpen	40%- 42%
Genk	36% - 38%
Turnhout	33% - 33%

Gemiddelde
Vlaanderen:
45,1 % (2021)

In vergelijking met centrumsteden geen slechte score op basis van aantal geboortes in Mechelen MAAR grote vraag naar kinderopvang uit omliggende regio!

OMLIGGENDE GEMEENTEN

- Willebroek : 29%
- Kruibeke: 34%
- Kapelle o/d Bos: 41 %
- Boortmeerbeek: 35%
- Bonheiden: 39 %
- ...

EVOLUTIE

jaar	aantal opvangplaatsen	aantal kinderen 0-2j	aantal plaatsen per 100 kinderen
2014	1460	3577	41
2015	1511	3435	44
2016	1521	3486	44
2017	1591	3408	46
2018	1658	3428	49
2019	1703	3280	52
2020	1735	3196	54
2021	1744	3109	57
2022	1677	2907	57,7
feb 2023	1600	2939	54,4

Daling vanaf 2022 door sluiting kinderdagverblijven

Daling vooral bij onthaalouders: van 100 in 2014 naar 67 in 2021->
daling zet zich verder

ONDERSTEUNINGSTOELAGE

- 2009 - 2019: 1. 092 150 euro geïnvesteerd in nieuwe plaatsen via reglement ondersteuningstoelage
- 2020-2022 : 54 000 euro (36 plaatsen) geïnvesteerd in wijken met laagste aantal plaatsen
- 2023-2024: investeringstoelage: 1500 euro per nieuwe plaats in Arsenaal, Heffen, Muizen en Nekkerspoel (wijken met laagste aantal plaatsen/100 kinderen)

DECRETALE OPDRACHTEN/ROL LOKAAL BESTUUR

- Lokaal Overleg Kinderopvang
- Opportuniteitsadvies
 - Bij opstart of uitbreiding van groepsopvang
 - Criteria: kennismakingsgesprek/ positief advies stedenbouwkundige voorwaarden/engagement medewerking LOK en kinderopvangwijzer
- Advies bij uitbreidingsrondes Agentschap Opgroeien
 - 2022: 33 IKT plaatsen
- Lokaal loket kinderopvang
- Op basis van signalen van de sector nemen we initiatieven
 - Opleiding/vorming
 - Beroep positief in de kijker zetten
 - Signalen naar hogere overheden
 - ...

OPDRACHT LOKAAL LOKET KINDEROPVANG

1. Registratie van de vragen coördineren

Cijfers belangrijk voor:

- Lokale monitoring
- Vlaamse beleid (voor nieuwe gesubsidieerde opvangplaatsen)
- Lokaal grote uitdaging!

2. Informeren van gezinnen met aandacht voor kwetsbare gezinnen

- Website Kinderopvangwijzer
- Spreekuur Kinderopvang in Huis van het Kind, met mogelijkheid tot extra ondersteuning

3. Samenwerken

- Met organisatoren kinderopvang – leden LOK
- Met andere organisaties die met gezinnen werken
 - Sociaal Huis, HVHK,...
- Met andere loketten ruime regio

NIEUWE DIGITALE TOOL

Kinderopvang, dichtbij en digitaal

- Samenwerking tussen Stad Antwerpen, Stad Mechelen en Stadsregio Turnhout
- Projectsubsidie Gemeente zonder Gemeentehuis
- Duur project: 1/1/2023 – 31/12/2025
- Opzet:
digitale tool waar vraag en aanbod samenkomen, aangevuld met een op samenwerking gericht netwerk en begeleiding op maat per ouder of organisator van kinderopvang
- Aanzet voor tool voor provincie? - zelfs Vlaanderen?

DOEL DIGITALE TOOL

1. Ouders ondersteunen in hun zoektocht naar kinderopvang
- > eenvoudig aanmelden, 1 aanvraag
2. Opvanginitiatieven ondersteunen in het verwerken van opvangaanvragen, met een voor hen praktische en nuttige tool
3. Correcte cijfergegevens
 - We willen een correct beeld hebben van de verhouding tussen vraag en aanbod (idealiter : ruime regio)
 - We willen in kaart kunnen brengen waar er eventuele knelpunten/opvangtekorten zijn
 - We willen met correcte cijfergegevens onderbouwde voorstellen doen naar beleidsmakers die ten goede komen voor de Mechelse kinderopvang
 - We willen correct cijfermateriaal i.f.v. toekenning van subsidies en extra plaatsen voor de Mechelse kinderopvang

UITDAGINGEN VOOR SECTOR KINDEROPVANG IN VLAANDEREN

- Aantal opvangplaatsen
- Financiële haalbaarheid
- Personeelstekort
 - Kwalitatief geschoold personeel
 - Veel onthaalmoeders die stoppen/in pensioen gaan
 - Geen aantrekkelijke job (verloning, media,...)
- Kwaliteit
 - Rol Agentschap Opgroeien:
 - Vergunning (voldoen aan wettelijke voorwaarden)
 - Zorginspectie

VLAAMSE OVERHEID ACTIEPLAN

- Financieel:
 - Hogere subsidies vanaf 1 januari 2023: invloed op de lonen en vergoedingen
- Personeel
 - Bachelors en masters van alle afstudeerrichtingen kunnen werken als verantwoordelijke of kinderbegeleider
- Algemeen
 - Extra budget voor bijkomende medewerkers Agentschap Opgroeien
- Aantal plaatsen
 - Nieuwe plaatsen inkomenstarief op basis van aangetoonde nood door Lokaal Loket Kinderopvang
- Kwaliteit
 - Nieuw stappen bij de aanvraag van een vergunning kinderopvang (extra inspectie, screening organisatoren)
 - Referentiekader voor vergunningsvoorwaarden terug beschikbaar (organisatoren meer inzicht geven in regelgeving)
- Handhaving
 - In die situaties waarbij de veiligheid van het kind kan gegarandeerd worden, ondersteuningstraject voor organisatoren
 - Bij vermoeden dat er een hoog risico is op de schending van de fysieke en psychische integriteit van kinderen: schorsing/opheffing
 - Toepassing van het voorzorgsprincipe
 - Subsidies voor tijdelijke vervangcapaciteit
 - Stappenplan
 - Aanpak personeel
 - Herinzet van vrijgekomen subsidies inkomenstarief
- <https://www.kindengezin.be/nl/professionelen/sector/kinderopvang/beleid-kinderopvang/actieplan-kinderopvang>

38 VOLT

**ZORGBEDRIJF
RIVIERENLAND**

MECHELEN

AGENDA

- Van PACE naar ‘vernieuwend project Huis van het Kind’
- Werking 38 VOLT
- Uitdagingen toekomst

VAN PACE NAAR VERNIEUWEND PROJECT

PACE project: oktober 2016-december 2020

- Het PACE-project ondersteunde (kwetsbare) werkzoekende ouders in hun traject naar werk door de toegang tot kinderopvang te vergemakkelijken. Met de kinderopvang als uitgangspunt en ouderbetrokkenheid als basis, wilde het project ouders ondersteunen om te leren, zich te ontplooiën en de stap te zetten naar werk vanuit de droom van de ouder.
- Samen met twaalf andere Europese partners ging het project in 2016 van start met de stad Mechelen als lead partner. Het project liep in België (stad Gent, stad Turnhout, stad Mechelen), Nederland (Stichting voor de Haagse Jeugd Clubhuizen De Mussen), Frankrijk (Association des Centres Sociaux de Wattrelos, Community in Arques et Centre Social Eclaté in Saint-Martin-Boulogne), en het Verenigd Koninkrijk (Brighton & Hove City Council, Kent County Council en The Education People). Het project werd wetenschappelijk en pedagogisch ondersteund door Arteveldehogeschool in Gent en de Karel de Grote Hogeschool in Antwerpen.
- Resultaten terug te vinden in het boek 'Flexibiliteit in de kinderopvang' - <https://www.mechelen.be/flexibiliteit-in-de-kinderopvang>
- <https://www.mechelen.be/38-volt>
- <https://www.mechelen.be/pace>

VAN PACE NAAR VERNIEUWEND PROJECT

- Sinds 1 januari 2021 = samenwerking tussen Zorgbedrijf Rivierenland en stad Mechelen
- Zorgbedrijf Rivierenland: kinderopvang: kindbegeleiders + teamcoach
- Stad Mechelen- afdeling Sociaal Beleid - team Gezin & Opvoeding – gezinsbegeleider
- Voorjaar 2021 : oproep Agentschap Opgroeien: ‘vernieuwende projecten HVHK’
 - insteek: projecten die inzetten op geïntegreerd gezinsbeleid over beleidsdomeinen heen
 - Preventieve gezinsondersteuning in combinatie met doelstellingen: opvang en onderwijs, tewerkstelling en opleiding, armoedebestrijding en Integratie&Inburgering
- Goedkeuring : 50 000 euro voor 3 jaar (juni 2021- juni 2024)

VAN PACE NAAR VERNIEUWEND PROJECT

Engagementsverklaring ‘vernieuwend project HVHK – 38 VOLT’

- Zorgbedrijf Rivierenland
- Agentschap Integratie en Inburgering
- Blijhuis (inloopteam)
- Jeugdzorg Emmaüs /CKG Betlehem
- Kind & Gezin lokaal team
- Lokaal Overleg Kinderopvang
- Samenlevingsopbouw
- afdeling Sociaal Beleid - stad Mechelen
- Afdeling Sociale Zaken- Stad Mechelen
- VDAB

DOELSTELLING – DOELGROEP -IMPACT

- Het project 38 VOLT 2.0. zet in op **(a) preventieve gezinsondersteuning** op maat van gezinnen met een sterke focus op toeleiding naar **(b) opleiding en werk voor één of beide ouder(s)** in combinatie met **(c) flexibele en occasionele kinderopvang** en bijgevolg ook **(d) armoedebestrijding**.
- De **doelgroep** zijn gezinnen die in Mechelen wonen, en waarbij kinderopvang één van de belangrijkste drempels is om te komen tot opleiding en/of tewerkstelling. Zij kunnen kosteloos beroep doen op kwalitatieve flexibele en occasionele opvang indien ze **bereid** zijn mee te stappen in een traject naar opleiding/tewerkstelling.
- De **impact** die we beogen van een geïntegreerde samenwerking is dat meer kwetsbare gezinnen toegang hebben tot opleiding/ werk en dat meer kwetsbare kinderen toegang hebben tot kwalitatieve opvang. Beide doelstellingen zijn belangrijke hefboomen in de aanpak van armoede.

KINDEROPVANG

- Informele opvang in kader van een project, niet erkend en niet vergund
- Voorwaarden vernieuwend project HVHK
 - een vergunde, erkende en gesubsidieerde organisator kinderopvang = Zorgbedrijf
 - Kosteloos voor de ouders (niet vrijblijvend, er wordt een engagement verwacht)
- Inzetten op ontwikkelingskansen van (kwetsbare) kinderen
- Brugfunctie naar reguliere kinderopvang - Warme overdracht naar reguliere kinderopvang/ school
- Max 15 kinderen per dagdeel
- Occasioneel : opvang die gezinnen kunnen gebruiken voor een beperkte periode, op korte termijn.
- Flexibel: opvang die gezinnen met onregelmatige en onvoorspelbare opvangnoden kunnen gebruiken. De opvang vindt plaats op wisselende opvanguren en dagdelen.
- kwetsbare doelgroep
 - Ouderbetrokkenheid (bv wenmomenten, VOLTdagen,...)
 - Coaching van de begeleiders
 - ...

GEZINSBEGELEIDING

- **individuele begeleiding** van de ouder(s) met een sterke focus op werk/opleiding maar een brede ondersteuning op **verschillende levensdomeinen**: huisvesting, financiële situatie,...
- De gezinsbegeleider gaat met de ouder(s) een traject op maat aan én maakt *samen met* de ouder(s) een persoonlijk ontwikkelingsplan op dat toe werkt naar activering/opleiding en/of een duurzame job. Dit plan varieert per gezin in tijd, intensiteit, thema's,...
- De gezinsbegeleider is een brugfiguur naar andere dienstverlening

VOLTDAGEN

- Voltdagen in functie van ouderbetrokkenheid en informeel netwerk versterken

38 VOLT IN CIJFERS

Cijfers PACE/38 Volt : 2017 – eind 2022

- 167 gezinnen zijn ingestroomd
- 147 kinderen zijn opgevangen
- 58 ouders zijn aan het werk
- 90 ouders hebben een opleiding gevolgd

UITDAGINGEN -TOEKOMST

- De crisis in kinderopvang en de situatie op de arbeidsmarkt heeft effect op de werking van 38 VOLT
- Doorstroom reguliere kinderopvang!
 - Momenteel een probleem waardoor kindplaatsen bezet blijven, ook al is gezinsbegeleiding ‘afgerond’, zo komt het flexibele/occasionele karakter van de opvang in gedrang
 - >Samenwerkingsafspraken met Zorgbedrijf/andere aanbieders
- Toekomst 38 VOLT na subsidie vernieuwend project
- Aanmeldingen – wachtlijst
 - Nood aan occasionele/flexibele opvang algemeen

